

دال مرکزی دولت با حذف ظریف و همتی از دست رفت

نقد محمد جواد روح بر اظهارات اخیر پسر رئیس جمهور

محمد جواد روح، تحلیلگر سیاسی و سردبیر روزنامه هم‌میهن، درباره سخنان اخیر یوسف پزشکیان مبنی بر اینکه «رئیس جمهور برنامه‌هایی دارد اما به دلیل ضعف بخش رسانه‌ای و روابط عمومی فهم‌درستی از دیدگاه‌ها و برنامه‌های او حاصل نشده»، به انصاف‌نیوز گفت: مشکل اصلی دولت نه در روابط عمومی، بلکه در از دست دادن گفتمان مرکزی و تکرار رویکردهای گذشته است. ضعف دولت در حوزه ارتباطی صرفاً ناشی از عملکرد روابط عمومی نیست. البته، شورای اطلاع‌رسانی و روابط عمومی‌های دولت ممکن است به هر دلیل، داخلی یا بیرونی، ضعف‌هایی داشته باشد؛ اما ریشه مسئله در فرسایش گفتمانی و از بین رفتن مسیر اصلی دولت است. از زمانی که آقایان ظریف و همتی با فشار از دولت کنار گذاشته شدند، دال مرکزی و گفتمان اولیه دولت که در ماه‌های نخست شکل گرفته بود، از بین رفت. پس از کنار رفتن ظریف و همتی که نمادهای راهبردی و گفتمانی دولت بودند؛ مسائل خارجی، بی‌نتیجه ماندن مذاکرات و شرایط جنگی نیز باعث شد دولت از هدف اولیه‌اش و رویکردهای اصلی خود که بر اساس آنها رای گرفته بود، دور شود. در واقع، دولت نتوانست مسیر تازه‌ای تعریف کند و چهره‌هایی را جایگزین زرنال‌های محذوف کند که توان بازنمایی مؤثر اهدافش را داشته

آیا رسانه می‌تواند در مبانی اسلام خلل ایجاد کند؟

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

در نظام حقوقی ما نگاه افرای آمیز و بدبینانه به رسانه‌ها وجود دارد. این رویکرد تنها مربوط به امروز نیست و از زمان ایجاد نظام قانون‌گذاری در ایران دیده می‌شود؛ برای مثال در ابتدای اصل ۲۰ متمم قانون اساسی مشروطیت (مصوب ۱۲۹۵ خورشیدی) آمده بود: «عامه مطبوعات، غیر از کتب ظلال و مواد مضرة به دین، مبین، آزاد و ممیزی در آن ممنوع است...». مشابه همین تعبیر در اصل ۲۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هم بیان شده است: «نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند مگر آن که مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد. تفصیل آن را قانون معین می‌کند». برای دین تفصیل قانون باید به «قانون مطبوعات» (مصوب ۱۳۶۶) مراجعه کنیم. در فصل پنجم این قانون تحت عنوان «حدود مطبوعات» بیان شده است. ماده ۶ این گونه شروع می‌شود: «نشریات جز در موارد اخلاف به مبانی و احکام اسلام و حقوق عمومی و خصوصی که در این فصل مشخص می‌شود آزادند...». ناگفته نماند در ماده ۱ «آیین‌نامه اجرایی قانون مطبوعات» (۱۳۹۵) آمده که منظور از مطبوعات و رسانه در این آیین‌نامه، کلیه رسانه‌های چاپی (مطبوعات) و الکترونیکی شامل برخط (خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری) و غیر برخط (انواع حامل‌های داده) است که از زاویه رعایت اصل قانونی بودن جرم و مجازات محل تأمل است؛ آیا آیین‌نامه می‌تواند جرائم را به انواع دیگر رسانه گسترش دهد؟ برای فهم علت گنجایش قیدی که در اصل ۲۴ آمده، نیازمند مراجعه به مشروح مذاکرات قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هستیم. موضوع آزادی مطبوعات در ۱۹ آبان ۱۳۵۸ در دستور کار مجلس خبرگان قانون اساسی قرار می‌گیرد و در میان نمایندگان حسن آیت (نماینده استان اصفهان) به مخالفت بر می‌خیزد: «دستگاه‌ها همیشه برای بستن زبان حق، روزنامه‌ها را توقیف و سانسور می‌کردند در این جا نوشته شده است که نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزاد هستند مگر... این مگرها را ما رویش حرف داریم. عفت عمومی البته مسئله‌ای است و سایر مسائل هم همین‌طور، نمی‌گوییم مطبوعات آزادند که منتشر کنند اما مسئله این

چگونه می‌توان عضو یک تشکل سیاسی نبود و برنامه برای اداره امور کشور داشت؟ برخی گمان می‌کنند که برنامه اداره کشور فقط امری کارشناسی است؛ در حالی که سیاست‌رانی‌توان در کارشناسی محدود کرد. سیاست محل توزیع و تخصیص منافع میان طبقات اجتماعی و اقتصادی است. حزب نیروی سیاسی لازم را برای پیشبرد اهداف خود بسیج می‌کند. در یک نظام حزبی آنها متولی گفت‌وگو یا یکدیگر هستند. افرادی که نظرات سیاسی می‌دهند محدود به احزاب هستند. در ایران ده‌ها بلکه صدها نفر موضع سیاسی می‌گیرند. هیچ گفت‌وگوی جدی و مؤثر سیاسی شکل نمی‌گیرد. لازمه نظام حزبی وجود آزادی بیان و رسانه و جمع‌ات و شفافیت و پاسخگویی است. در حال حاضر احزاب ایرانی و اعضای آن مواضع غیرمسئولانه گرفته و از ادبیات رادیکال و تند و حذفی استفاده می‌کنند. بیش از این که ایده و برنامه و راه‌حل دهند نق می‌زنند. بیشتر زخم‌ها را می‌بینند و روی آن نشسته و از آن ارتزاق می‌کنند. آنان اغلب در نقش اپوزیسیون هستند و نه در نقش رقیب. البته در ایفای چنین نقشی چندان تقصیری هم ندارند،

زیرا در ساختار کنونی که هیچ‌کس مسئولیت‌پذیری ندارد، ایفای نقش متعهدانه موجب تضعیف آنان می‌شود. مسئله‌ای که کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد این است که در بسیاری از کشورها احزابی که اکثریت به دست می‌آورند همچنان با احزاب اقلیت در ارتباط هستند، با یکدیگر قهر و دشمنی نمی‌کنند. این مسائل را با قانون و اصلاح آن نمی‌توان حل کرد. اینها معطوف به اراده‌ی بیش از قانون و نیز داشتن ساختارهایی است که مقوم این اراده باشد. قانون فقط می‌تواند به این اراده چارچوب اجرایی دقیق و با ضمانت اجرا دهد. چنین اراده‌ای در فضای سیاسی ایران دیده نمی‌شود. پس هر گونه کوششی برای اصلاح قانون گرچه صادقانه و با هدف خیر باشد لزوماً نتیجه‌بخش نخواهد بود. مهم‌تر از همه این که قانون باید در این مجلس تصویب شود. هر قانونی که بخواهد مفید و مؤثر باشد لزوماً در عمل به اصلاح انتخابات استصوابی منجر می‌شود که نافی امکان انتخاب شدن چنین نمایندگانی است. آنان مصوبه‌ای بیرون می‌دهند که به حضور و بقای خودشان و امثال آنان کمک کند. مطمئن باید بود که چاقو دسته خود را نمی‌برد.

عکس: president.ir

قراردادهای بزرگ‌ترین طرح جمع‌آوری گازهای مشعل با حضور رئیس‌جمهور امضا شد

پروژه‌های علیه گازسوزی

بزرگ‌ترین طرح جمع‌آوری گازهای مشعل کشور تعریف شده است. این طرح ملی که با بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی کشور و حضور فعال بخش خصوصی اجرا می‌شود، دستاوردهای قابل توجهی از جمله «خاموشی حدود ۳۰ مشعل در ۱۱ واحد بهره‌برداری»، «جلوگیری از هدررفت روزانه بیش از ۲۹۵ میلیون فوت‌مکعب گاز هم‌مره»، «ایجاد بیش از ۵۵۰ میلیون دلار درآمد سالانه»، «تولید ۸۰۰ هزار تن مایعات گازی در سال و تأمین خوراک پایدار صنایع پتروشیمی» و «تزریق ۲۰۰ میلیون فوت‌مکعب گاز سبک در روز به شبکه سراسری و کمک چشمگیر به تأمین انرژی در فصول سرد سال»، را به همراه خواهد داشت. این پروژه، افزون بر مزایای اقتصادی و صنعتی، گامی مهم در جهت ارتقای شاخص‌های محیط‌زیستی و توسعه پایدار صنعت نفت و گاز کشور محسوب می‌شود.

حمله به شیخ

بررسی واکنش رسانه‌های اصولگرا به اظهارات اخیر مهدی کروبی

در چهار چوب واقعیت‌های فعلی سنجیده شوند، جایی که دولت پزشکشان بر پایه همگرایی شکل گرفته و یافت اصلی حاکمیت و جامعه با آن وارد تقابل نشده‌اند. چنین کنش‌هایی اثراتی دارند که برخلاف طراحی‌های صورت گرفته می‌تواند به ضرر کل جریان اصلاح‌طلبی تمام شود.

▼ تهدیدی برای امنیت ملی!

روزنامه وطن امروز، پرداخت تندتری به این مسئله داشت و مدعی شد که صحبت‌های کروبی امنیت ملی را نشانه گرفته است. در یادداشت روز گذشته این روزنامه آمده بود: «برخی بر این باورند نادیده گرفتن این ادعاها و سکوت در برابر آنها، نشانه‌ای از عطوفت و بلندنظری نظام و عاملی برای حفظ وحدت است اما تجربه سال‌های گذشته نشان داده این سکوت استراتژیک، نه تنها به وحدت نینجامیده، بلکه به طلب‌کاری مداوم این جریان دامن زده است. اکنون که از اوج اثرگذاری این افراد کاسته و شرایط ویژه سال ۸۸ سپری شده، زمان آن فرارسیده به جای طفره رفتن از واکاوی این رخداد، با رویکردی عقلانی و به دور از هیجانات، به سراغ روشن‌سازی حقایق برویم. بحث صرفاً بر سر محاکمه یا زندانی کردن نیست؛ بحث بر سر «پاسخ‌خواهی» و «پاسخگویی» در عرصه عمومی هم هست. این افراد باید در محکمه حقوقی و افکار عمومی پاسخگو شوند. اگر رفع حصر، نتیجه‌ای معکوس همراه دارد و عامل اختلاف و دروغ و تششت می‌شود، باید نسبت به تداوم آن تأمل کرد. از سوی دیگر همراستایی توهین به مقامات و تکرار مطالب خلاف و متهم کردن نظام، در شرایط حساس فعلی دقیقاً خلاف منافع و امنیت ملی است. باید نسبت به علاج این وضعیت، تدبیر و تأمل کرد.»

▼ باز تولید شکاف‌های سیاسی

روزنامه خراسان اینگونه به کروبی پرداخت: «در روزهایی که فضای سیاسی کشور بیش از هر زمان دیگری نیازمند آرامش، انسجام و عقلانیت است، سخنان تازه مهدی کروبی بار دیگر موجی از جنجال و بحث را در میان فعالان سیاسی برانگیخته است. او در دیدار اخیر خود با فرزندان میر حسین موسوی، با ادبیاتی تند و گزنده، گذشته‌ای را بازخوانی کرده که هنوز زخمش بر پیکره سیاست ایران تازه است. کروبی با اشاره به وقایع سال ۱۳۸۸، مدعی شده است که آن زمان او و موسوی «انحراف» را دیده و برای جلوگیری از خطر آن وارد میدان شدند؛ انحرافی که به تعبیر او ریشه‌اش در سال ۱۳۸۴ و با ورود نهادهای نظامی و امنیتی به عرصه اقتصاد و سیاست شکل گرفت. کروبی در اظهارات خود پا را فراتر گذاشته و گفته است همان هشدارهایی که در بیانیه‌ها و سخنرانی‌هایش داده بود، امروز به واقعیت بدل شده است؛ از تضعیف نهادهای نظارتی گرفته تا گسترش فساد و تباهی در حوزه‌های مختلف. او با این روایت، بار دیگر می‌کوشد مشروعیت رفتار و مواضع خود در فتنه ۸۸ را بازسازی کند؛

گروه خبر: صبح دیروز در مراسمی با حضور رئیس‌جمهور و به صورت برخط، قراردادهای اجرای بزرگ‌ترین طرح ملی جمع‌آوری گازهای مشعل در حوزه عملیاتی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و فروش گاز مشعل به شرکت‌های بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان امضا شد. بر اساس این قراردادها که با مشارکت شرکت‌های داخلی و بین‌المللی و با رویکرد توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و انتقال فناوری از سوی شرکت‌های خارجی به امضا رسید، طی ۱۸ ماه آینده و با سرمایه‌گذاری بیش از ۸۰۰ میلیون دلار، عملیات جمع‌آوری گازهای همراه نفت (فلر) در گستره عملیاتی مناطق عملیاتی آغاچاری، اهواز، مسجدسلیمان و گچساران انجام خواهد شد؛ اقدامی که به منظور صیانت از سرمایه‌های ملی، کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی و کمک به رفع ناترازی انرژی کشور در قالب

گروه خبر: مهدی کروبی به خاطر اظهاراتش در دیدار با فرزندان میر حسین موسوی، هدف انتقاد و حمله رسانه‌های اصولگرا و تندرو قرار گرفت. طیف متنوعی از این رسانه‌ها با ادبیات مخصوص به خود، این اظهارات را مورد توجه قرار دادند. کروبی در جریان این دیدار، انتقاداتی نسبت به مسائل مربوط به دو انتخابات ریاست جمهوری در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۸ مطرح کرده بود.

▼ نیت خوانی از اظهارات کروبی

روزنامه فرهیختگان در یادداشتی به این موضوع پرداخت و نوشت که کروبی از طرح این مسائل سه انگیزه داشته است: «دیدار اخیر کروبی با فرزندان موسوی و تکرار ادعای تقلب در انتخابات ۸۸ اهدافی را دنبال می‌کند که می‌تواند از چند زاویه مورد بررسی قرار گیرد. اولین انگیزه، تلاش برای حفظ بدنه اجتماعی اصلاح‌طلبان است که در انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳ در کمپین انتخاباتی پزشکشان وارد شدند. در آن انتخابات اصلاح‌طلبان با حمایت از پزشکشان نتوانستند بخشی از رأی‌دهندگان ناراضی از شرایط کشور را پای صندوق بیاورند. اکنون با گذشت زمان و مواجهه دولت با چالش‌های اجرایی ممکن است برخی از این حامیان احساس ناامیدی کنند. تکرار روایت‌های گذشته مانند ادعای تقلب ۸۸ با این هدف صورت می‌گیرد که به عنوان ابزاری برای مرزبندی با دولت عمل کرده و این بدنه را به نفع اصلاح‌طلبان رادیکال نگه دارد. این رویکرد همچنین می‌تواند با هدف تقابل با دولت صورت گرفته و به تلاشی برای براندازی دولت نیز تعبیر شود. جریان اصلاح‌طلب با استفاده از بلندگویی تندرو کروبی می‌خواهد مسیر امتیازگیری از دولت را فراهم آورد و در صورتی که دولت پزشکشان به این امتیازات تن ندهد، دامنه رادیکالیسم در کشور را گسترش دهد و بدیهی است که اولین قربانی رادیکالیسم دولت است که متحمل هزینه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی خواهد شد. دومین انگیزه، مرتبط با درک آن‌ها از فضای اجتماعی کشور است. آن‌ها گمان می‌کنند جامعه ایران پس از اعتراضات مختلف و تغییرات اقتصادی - اجتماعی در سال‌های اخیر به سمت قطبی‌سازی بیشتری حرکت کرده است. در چنین فضایی جریان اصلاح‌طلبی می‌خواهد صادیایی داشته باشد تا با لحن تندتر سخن گفته و بدنه‌ای را جذب کند که از راهکارهای میانه فاصله گرفته‌اند. کروبی با سابقه حضور در اعتراضات ۸۸ شخصیتی است که اصلاح‌طلبان رادیکال گمان می‌کنند می‌تواند به عنوان چنین صدایی عمل کند. سومین انگیزه، فشار بر طیف میانه اصلاح‌طلبان منتقد به دولت است. تکرار ادعای تقلب می‌تواند پیامی به میانه‌روها یا منتقدان دولت پزشکشان باشد که اگر با جریان رادیکال همراه نشوند، گزینه‌های رادیکال‌تری برای کنش وجود دارد. این انگیزه‌ها باید